

«САЙҒАҚ КЕН ОРНЫН ИГЕРУ ЖОБАСЫНА» ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕР ТУРАЛЫ ЕСЕБІНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ЕМЕС ТҮЙІНДЕМЕ

1. Болжалды қызмет орнының сипаттамасы, оның шекаралары бейнеленген жоспар

Сайғақ кен орны әкімшілік жағынан Қазақстан Республикасы Ақтөбе облысының Темір ауданында, Шұбаркұдық кентінің аудан орталығынан 10 км және облыс орталығынан 190 км - Ақтөбе қаласында орналасқан. Облыс орталығымен байланыс Ақтөбе – Атырау және Ақтөбе – Маңғыстау желілері бойынша темір жол көлігімен, сондай – ақ Ақтөбе-Атырау асфальтталған автожолы бойынша автомобиль көлігімен және одан әрі қара жол бойымен 10-11 км кен орнына дейін болуы мүмкін.

Сайғақ кен орнын 1995 жылы Elf Aquitaine және Veba Oil and Gas GmbH компаниялары 1 ұңғыманы бұрғылау кезінде ашты, онда төменгі триас және жоғарғы пермь шөгінділерінен мұнай ағыны алынды. Әрі қарай барлау жұмыстарын жүргізді Шелл Темір Петролеум Дивелопмент.

"ТМ Мұнай" ЖШС 22.11.2024 жылғы №1 толықтырумен ақбөкен кен орнында көмірсутектерді өндіру үшін 25 жыл мерзімге жер қойнауын пайдалану құқығына келісімшарт бойынша (тіркеу №5299-УВС 14.12.2023 ж.) жер қойнауын пайдаланушы болып табылады және 2048 жылғы 14 желтоқсанға дейін әрекет етеді.

Жер қойнауы (тау-кен бөлу) учаскесінің ауданы – 10,92 шаршы км. бөлу тереңдігі-минус 2505 М.

1.1-кесте Тау-кен бөлудің бұрыштық нүктелерінің координаттары

№ № бұрыш.нүктелер	Географиялық координаттар бұрыш. нүктелер	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1	49° 4'49.00"	56°35'18.00"
2	49° 6'0.00"	56°36'18.00"
3	49° 6'14.00"	56°37'58.00"
4	49° 5'37.00"	56°39'18.00"
5	49° 4'5.00"	56°37'9.00"

Жер қойнауы (тау – кен бұру) учаскесінен жер асты суларының кен орны-Сайғақ учаскесі алынып тасталады.

1.2-кесте Сайғақ уч. жер асты сулары кен орнының бұрыштық нүктелерінің координаттары

№ № бұрыш.нүктелер	Географиялық координаттар бұрыш. нүктелер	
	Солтүстік ендік	Шығыс бойлық
1	49° 5'14.38"	56°37'15.57"
2	49° 5'27.75"	56°37'15.57"
3	49° 5'27.76"	56°37'4.32"
4	49° 5'37.74"	56°37'4.36"
5	49° 5'37.89"	56°36'43.70"
6	49° 5'24.07"	56°36'43.80"
7	49° 5'24.20"	56°36'55.05"
8	49° 5'14.38"	56°36'55.08"

Климаттық жағдайларға сәйкес кен орнының ауданы шөлейт аймаққа жатады. Климаты температураның ауытқуымен күрт континентальды: жазда плюс 400С-тан қыста минус 380с - қа дейін. Жауын-шашынның жылдық орташа мөлшері сирек 200 мм-ден асады. қар жамылғысының қалыңдығы 0,5 м - ге дейін, топырақтың қату тереңдігі 2,0 м-ге жетеді. қыста, көктемде және күзде кен орнында Шығыс және солтүстік-шығыс бағыттағы желдер басым болады, олардың қаңтар мен ақпандағы орташа жылдамдығы 5 м/сек, ал жылдық желдің жылдамдығы 4,0 м/сек-тен аспайды.

Барлық өзендер мен бұлақтардағы су тұщы, сапалы. Елді мекендердің аумағындағы сумен жабдықтау өзендерден, көлдерден және суды механикалық көтеретін құдықтардан жүзеге асырылады, олардың тереңдігі 1-8 м, толтырылуы 200-700 л/сағ. Техникалық қажеттіліктер үшін жоғарғы бор шөгінділерінің суын пайдалануға болады.

Демографиялық тұрғыдан алғанда, аудан орташа халық санына жатады.

Халық ауыл шаруашылығында және мұнай өндіруде жұмыс істейді.

Экономикалық тұрғыдан алғанда, аудан игеруге қолайлы: жақын жерде Кеңқияқ, Жаңажол және т. б. кен орындары, ауыл шаруашылығы қарқынды дамыған, көптеген елді

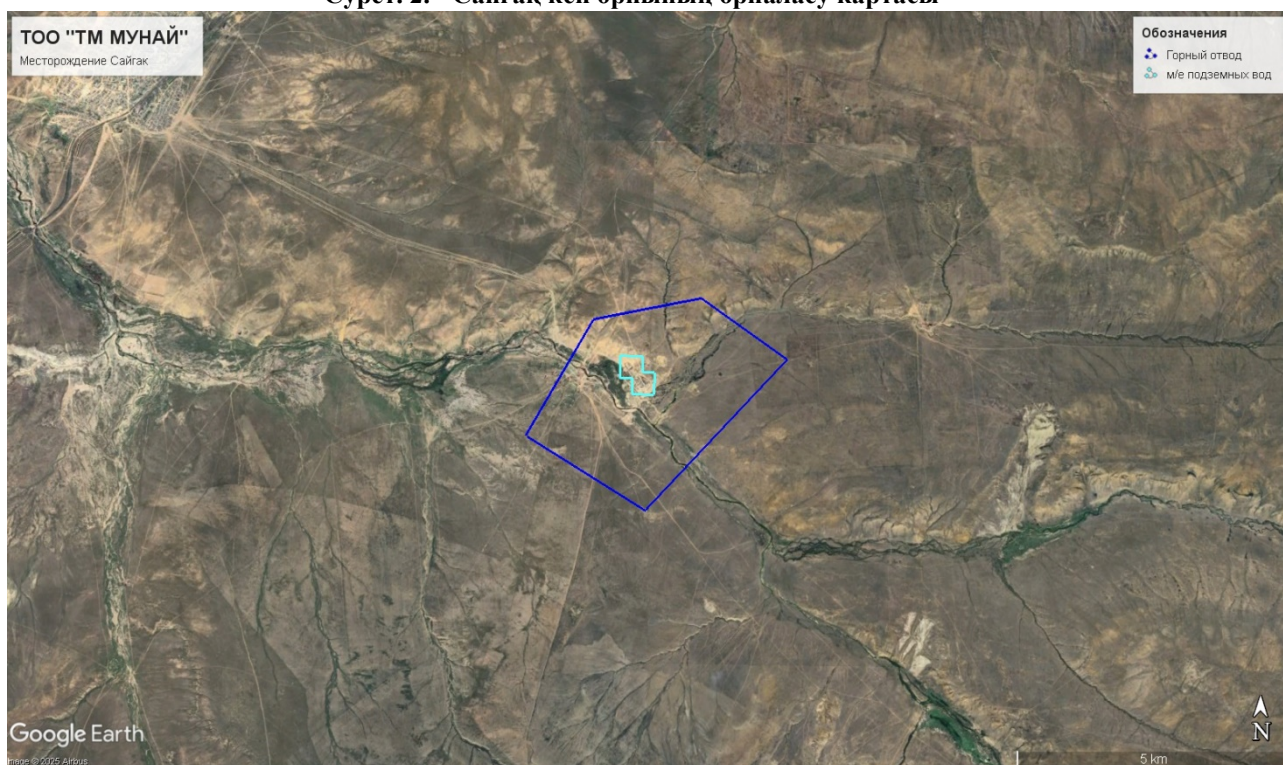
мекендер, құрылыс материалдарының шикізат базалары бар.

Сурет. 1. - Жұмыс ауданының шолу картасы

Сурет. 2. - Сайгак кен орнының орналасу картасы

Сурет.3.- Сайгак уч. жер асты сулары кен орнының картасы

Сурет. 4. - №20(2030ж.), №21(2032ж.) жобаланатын ұңғымалардың орналасу сызбасының картасы.

Жоспарланған қызметтің қысқаша сипаттамасы

Сайғақ кен орнын игеру үшін 3 нұсқа қарастырылды.

Төменде негізгі пайдалану объектілері бойынша және жалпы кен орны бойынша жобалық есептеу нұсқаларының нәтижелері келтірілген.

I нұсқа (негізгі)

Базалық нұсқа қолданыстағы ұңғымалар қорының қалыптасқан игеру жүйесінде дамуын жалғастыруды көздейді. Осы нұсқа шеңберінде тоқтатылған қордан 7 өндіруші ұңғыманы пайдалануға беру көзделеді(№№1, 2, 4, 5, 6, 9, 10) және 3 айдау ұңғымалары (№№3, 7, 8).

Кен орнын жайластыруды екі кезеңге бөлуге байланысты бірінші кезеңде №9 және №10 Ұңғымаларды, сондай-ақ 2026 жылдың екінші жартысында №3 айдау ұңғымасын пайдалануға беру көзделеді. Қалған ұңғымалар орналастырудың екінші кезеңі шеңберінде 2027 жылдың екінші жартысынан бастап пайдалануға берілсін. Өндіру ұңғымаларының қоры 7 бірлікке, айдау ұңғымаларына 3 бірлікке жетеді.

II нұсқа (ұсынылған)

Бұл нұсқа базалық нұсқаға негізделген (яғни, №9 және №10 Ұңғымаларды, сондай-ақ 2026 жылдың екінші жартысында №3 айдау ұңғымасын пайдалануға беру. Қалған ұңғымалар 2027 жылдың екінші жартысынан бастап орналастырудың екінші кезеңі шеңберінде пайдалануға енгізілсін) және 2030 және 2032 жылдары қосымша 2 жаңа жобалық өндіруші ұңғымаларды бұрғылауды көздейді. Сондай-ақ, III объектіде қорларды өндіру үшін 2043 жылы №6 ұңғыманы II объектіден ауыстыру көзделеді.

Өндіруші ұңғымалар қоры 9 бірлікке, айдау ұңғымаларына 3 бірлікке жетеді.

III нұсқа

Бұл нұсқа базалық нұсқаға негізделген және қосымша 2030-2034 жылдар аралығында 5 жаңа жобалық өндіруші ұңғымаларды бұрғылауды көздейді.

Н барлық қажетті рұқсаттарды алғаннан кейін 2026 жылы жоспарланған қызметті жүзеге асырудың басталуы.

Ұңғымаларды салу циклінің ұзақтығы, күн. оның ішінде 1 ЕАВ. (№20) 2030 жылы, (№21) 2032 жылы:

- құрылыс-монтаж жұмыстары - 10
- бұрғылауға дайындық жұмыстары-7
- бұрғылау және бекіту-35

- Пайдалану Ұзақтығы, күн. оның ішінде 1 ЕАВ. (№20) 2030 жылы, (№21) 2032 жылы:

- кен орнын пайдалану-365

Келісімшарт аяқталғаннан кейін жер қойнауын пайдалану салдарын жою егер ұзарту болмаса не кен орнын игеру аяқталғаннан кейін. Алайда, қолданыстағы заңнамаға сәйкес жер қойнауын пайдаланушының келісімшартты ұзартуға құқығы бар, осыған байланысты салдарды жою жер қойнауын пайдалануға арналған байланысты ұзарту нәтижелері бойынша қозғалуы мүмкін. Жоспарланған қызмет шеңберінде Постутилизация жоспарланбайды. Келісімшарттың қолданылу мерзімі күшіне енген сәттен бастап 25 жыл, яғни 14.12.2048 жылға дейін.

Қолданыстағы заңнамада Қазақстан Республикасының "Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы" Кодексінің Ерекше бөлігінде айқындалатын олардың түрлерін ескере отырып, жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялардың салдарын жою ерекшеліктері көзделген.

Тік ұңғымалардың ұсынылатын құрылымы:

Бұрғылау кезінде ұңғыма сағасын айналмалы бұрғылау ерітіндісімен шайып кетуден қорғау үшін бағыты 508 мм х 100 м ұзартылған және бұрғылау ерітіндісінің айналымын қамтамасыз ету үшін ұңғыма сағасын айналым жүйесінен байлау.

Жоғарғы тұрақсыз мезозой шөгінділерін жабуға, сондай-ақ газ пайда болған және ұңғыманың сағасы жабылған жағдайда өткізгіш аяқ киімнің астындағы жыныстардың фракциялануын болдырмауға арналған 339,7 мм х 500 м өткізгіш. Сағасына шығарындыларға қарсы жабдық орнатылады.

244,5 мм х 1300-1500 м аралық баған мұнайға қатысты перспективалы шөгінділер ашылғанға дейін түсіріледі, колоннаға Камерон 13 5/8 - 350-ге ұқсас Әуе қорғанысы орнатылады.

177,8 мм х 1850-2200 м пайдалану бағанасы (әзірлеудің I және II объектілері үшін тиісінше орташа жобалау тереңдігі) қабаттарды ажырату және коллекторлардың перспективалы қабаттарын бөлек сынау үшін.

Жобалау ұңғымаларының конструкциясы мен бейіні, бұрғылау ерітіндісінің түрі мен құрамдас құрамы, цементтеу технологиясы, аяқтау әдісі және әрбір нақты ұңғыма үшін игеру әдісі бойынша түпкілікті шешімдер ұңғымаларды салуға арналған техникалық жобаларды әзірлеу кезінде қабылданатын болады.

2.1-кесте-тік ұңғымалардың ұсынылатын құрылымы

Бағандардың атауы	Диаметр, мм		Түсу тереңдігі, м	Цементті көтеру биіктігі, м
	қашау	баған		
1. Бағыт	660	508	100	0
2. Кондуктор	406,4	339,7	500	0
3. Аралық баған	295,3	244,5	1300-1500	0
4. Пайдалану бағанасы	215,9	177,8	1850-2200	0

3. Табиғи компоненттер мен өзге де объектілердің әсерін қоса алғанда, қоршаған ортаға қызметтің елеулі өзгерістерінің қысқаша сипаттамасы

Атмосфераның химиялық ластануының болжамды шоғырлануын, атмосфералық

ауадағы ластаушы заттардың жер бетіндегі концентрацияларының таралуын есептеу нәтижелерін, адамдардың өмірі мен денсаулығына елеулі әсер етуді, олардың өмір сүру жағдайларын және жобаланатын жұмыстарды жүзеге асыру кезінде қызмет көрсетпейтін болады. Учаскенің аумағы ауданның биоалуантүрлілігіне әсер ететін қоныстану аймақтарынан едәуір қашықтықта орналасқандығына байланысты (оның ішінде өсімдіктер мен жануарлар дүниесі, генетикалық ресурстар, өсімдіктер мен жабайы жануарлардың табиғи ареалдары, жабайы жануарлардың көші-қон жолдары, экожүйелер) көрсетілмейді. Кәсіпорынның атмосфералық ауаға химиялық әсер етуі нәтижесінде қарастырылып отырған аумаққа іргелес орналасқан техногендік бұзылған жерлерге айтарлықтай әсер етпейді. Жерді алып қою көзделмейді.

Өндірістік қызмет нәтижесінде жер үсті және жер асты суларына әсер етпейді. Ағынды суларды ағызу қарастырылмаған.

Атмосфералық ауаға әсер ету кәсіпорын шығарындыларының көздерімен, сондай-ақ аз дәрежеде дыбыс қысымының көздерімен әсер ету аймағында болады. Кәсіпорында шекті шығарындылар мониторингін және атмосфералық ауаға әсер ету мониторингін ұйымдастыру оның сапасының экологиялық нормативтерін, сапаның нысаналы көрсеткіштерін, ал олар болмаған кезде оған әсер етудің болжамды қауіпсіз деңгейлерін бұзу тәуекелдерінің алдын алуға мүмкіндік береді.

Жоспарланған жұмыстар ауданында тарихи-мәдени мұра объектілері (оның ішінде сәулет және археологиялық) жоқ.

4. Эмиссиялардың шекті сандық және сапалық көрсеткіштері, қоршаған ортаға физикалық әсер ету, қалдықтардың жиналуының шекті мөлшері, сондай-ақ егер ол көзделіп отырған қызмет шеңберінде жоспарланса, оларды көму туралы ақпарат.

Жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде ластаушы ингредиенттер мынадай компоненттер болуы мүмкін: темір оксидтері, марганец, көмірсутектер, көміртегі оксиді, күйе, азот оксиді, азот диоксиді, метан және басқалар.

Жоспарланған қызметтің атмосфералық ауаға әсері ауа сапасына қойылатын заңнамалық және нормативтік талаптарға сәйкестік тұрғысынан бағаланады.

Зиянды заттардың шығарындыларын есептеу талаптарға, әдістемелер жинағына сәйкес жүргізілді.

Стационарлық ластану көздері жүргізген есептік деректер бойынша атмосфералық ауаға ластаушы заттардың мынадай мөлшері шығарылатын болады:

Темір (II, III) оксидтері (Темірге қайта есептегенде) (темір триоксиді, темір оксиді) (274); Марганец және оның қосылыстары (марганец (IV) оксиді) (327); азот (IV) диоксиді (азот диоксиді) (4); Азот (II) оксиді (Азот оксиді) (6); көміртегі (күйе, қара көміртегі) (583); күкірт диоксиді (күкірт ангидрид, күкірт газы, күкірт (IV) оксиді) (516); күкіртсутек (Дигидросульфид) (518); көміртек оксиді (көміртегі тотығы, көміртегі тотығы) (584); фторлы газ тәрізді қосылыстар / фторға қайта есептегенде/ (617); Бейорганикалық фторидтер нашар ериді - (алюминий фториді, кальций фториді, натрий гексафторалюминаты) (Бейорганикалық фторидтер нашар еритін /фторға қайта есептегенде/) (615); Метан (727*); C1-C5 шекті көмірсутектер қоспасы (1502*); C6-C10 (1503*) шекті көмірсутектер қоспасы; Диметилбензол (о-, қоспасы м -, п- (203); Метилбензол (349); бензин/а/пирен (3,4-Бензпирен) (54); Бутан-1-ол (бутил спирті) (102); Этанол (Этил спирті) (667); 2-Этоксизтанол (этиленгликоль этил эфирі, Этилцеллозольв) (1497*); Бутилацетат (сірке қышқылы бутил эфирі) (110); Формальдегид (Метанал) (609); Пропан-2-он (Ацетон) (470); ақ спирт (1294*); алкандар C12-19 /C/ қайта есептегенде (көмірсутектер шекті C12-C19 (қайта есептегенде с); еріткіш РПК-265П) (10); Эмульсол (қоспасы: су-97.6%, натрий нитриті-0.2%, кальцийленген сода-0.2%, минералды май - 2%) (1435*); ілінген бөлшектер (116); құрамында кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң %:

70-20 (шамот, цемент, цемент өндірісінің шаңы - саз, сазды тақтатас, Домна қожы, құм, клинкер, күл, кремнезем, қазақстандық кен орындарының көмір күлі) (494) ;

Барлығы:

ҚМЖ, дайындық жұмыстары және 2030 жылы №20 Ұңғымаларды бұрғылау кезінде- жылына 121,7862433 т

ҚМЖ, дайындық жұмыстары және 2032 жылы №21 Ұңғымаларды бұрғылау кезінде- жылына 121,7862433 т

Сайғақ кен орнын пайдалану кезінде 1 ұңғ. №20 2030 жылы - 488,912223 т/жыл

Сайғақ кен орнын пайдалану кезінде 1 ұңғ. №21 2032 жылы-488,912223 т/жыл

Көзделіп отырған қызмет шеңберінде ластауыштардың шығарындылары мен тасымалдарының тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының ықтимал түрлері мен сипаттамалары

4.1-кесте-ҚМЖ, дайындық жұмыстары, Бұрғылау және бекіту кезінде қалдықтардың түзілу көлемі

Қалдықтардың атауы	ұңғ. № 20 (2030ж.), тонна/жыл	ұңғ. №21 (2032ж.), тонна/жыл
1	3	4
Барлығы	3139,464713	3139,464713
оның ішінде өндіріс қалдықтары	3135,515713	3135,515713
тұтыну қалдықтарын	3,949	3,949
Қауіпті қалдықтар		
Бұрғылау шламы	1932,00436	1932,00436
Пайдаланылған бұрғылау ерітіндісі	1148,013328	1148,013328
Майланған шүберек	0,1724	0,1724
Химреагенттерден жасалған ыдыс (металл бөшекелер, қапшықтар, үлкен жүгіру)	1,8	1,8
Майланған сүзгілер	0,123	0,123
Дизель-электр станциялары бойынша пайдаланылған май	3,471575	3,471575
Лак-бояу материалдарынан жасалған ыдыс	0,114	0,114
Медициналық қалдықтар	0,135	0,135
Пайдаланылған кеңсе жабдықтары мен картридждер	20,0	20,0
Қағаз және картон Макулатура	0,8	0,8
Құрамында сынап бар қалдықтар	0,06	0,06
Мұнай өнімдерімен ластанған ыдыс	0,575	0,575
Қайта зарядталатын батареялар	0,29	0,29
Қалдық батареялар	0,00125	0,00125
Көлікті жуудан шыққан Шлам	0,1248	0,1248
Мұнай өнімдерімен ластанған құм, қиыршық тас, топырақ	0,736	0,736
Пайдаланылған жұмыс киімдері	0,5	0,5
Қауіпті емес қалдықтар		
Электродтар	0,012	0,012
Аралас коммуналдық қалдықтар (қатты тұрмыстық қалдықтар)	3,949	3,949
Пайдаланылған автошиналар	6,583	6,583
Құрылыс қалдықтары	10,0	10,0
Металл сынықтары	10,0	10,0

4.2-кесте кен орнын пайдалану кезінде қалдықтардың түзілу көлемі

Қалдықтардың атауы	ұңғ. № 20 (2030ж.), тонна/жыл	ұңғ. №21 (2032ж.), тонна/жыл
1	3	4
Барлығы	336,86401	336,86401
оның ішінде өндіріс қалдықтары	324,86401	324,86401
тұтыну қалдықтарын	12,0	12,0
Қауіпті қалдықтар		
Пайдаланылған май	11,0	11,0
Майланған шүберек	0,1524	0,1524
ЛКМ астынан ыдыс	0,042	0,042
Жарықдиодты шамдар	0,12	0,12

Құрамында сынап бар қалдықтар	0,06	0,06
Қайта зарядталатын батареялар	0,290	0,290
Мұнай шламы	1,449	1,449
Ұңғымаларды кері жуу қалдықтары (ООПС)	43,155	43,155
Асфальтосмолопарафинді шөгінділер (АСПО)	262,8	262,8
Көлікті жуудан шыққан Шлам	0,1248	0,1248
Мұнай өнімдерімен ластанған құм, қиыршық тас, топырақ	0,736	0,736
Қауіпті емес қалдықтар		
Дәнекерлеу электродтары	0,00225	0,00225
Металл сынықтары	0,68256	0,68256
Құрылыс қалдықтары	1,25	1,25
Коммуналдық қалдықтар (КТҚ)	12,0	12,0
Пайдаланылған шиналар	3,0	3,0

Ластауыштардың шығарындылары мен тасымалының тіркелімін жүргізу қағидаларында белгіленген шекті мәндерден асып кету жоспарланбайды.

5. Қауіпті табиғи құбылыстардың туындау ықтималдығы туралы; қоршаған ортаға ықтимал елеулі зиянды әсерлер туралы, авариялар мен қауіпті табиғи құбылыстардың алдын алу және олардың зардаптарын жою жөніндегі шаралар туралы, соның ішінде халықты хабардар етуді;

Жобалау жұмыстарын жүргізу кезінде жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу кезіндегі талаптар ҚР Экологиялық Кодексінің 397-бабына сәйкес қоршаған ортаны қорғауға бағытталған көзделген. Сондай-ақ Экологиялық кодекстің 238-бабының 2-тармағына сәйкес талаптар ескерілді.

1. Атмосфералық ауаны қорғау:

- 1) жер қойнауын пайдалану объектілерінде және құрылыс алаңдарында, оның ішінде кәсіпшілік жолдарында шаңды басу бойынша жұмыстар жүргізу;
- 2) стационарлық және жылжымалы көздерден ластаушы заттар шығарындыларының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды орындау;

2. Су объектілерін қорғау:

- 1) ұңғымаларды игеру және кейіннен пайдалану, сондай-ақ өндіріс қалдықтары мен сарқынды суларды кәдеге жарату кезінде мұнай, су және газдың қабатаралық ағындары салдарынан жер асты суларының ластануын болдырмауға бағытталған іс-шараларды жүргізу.

3. Жағалау және су экожүйелеріне әсер етуден қорғау:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған.

4. Жерді қорғау:

- 1) жердің антропогендік қызметі нәтижесінде бұзылған және ластанған тозған аумақтарды рекультивациялау: топырақтың құнарлылығын және жердің басқа да пайдалы қасиеттерін қалпына келтіру, молықтыру және арттыру, оны шаруашылық айналымға уақтылы тарту, жердің бұзылуына байланысты жұмыстарды жүргізу кезінде топырақтың құнарлы қабатын алу, сақтау және пайдалану;

5. Жер қойнауын қорғау:

- 1) жер қойнауын пайдалану жөніндегі жұмыстарды жүргізу кезінде жер қойнауының ластануын болғызбау жөніндегі іс-шараларды енгізу;

6. Жануарлар мен өсімдіктер әлемін қорғау:

- 1) әкімшілік-аумақтық бірліктердің аумақтарын көгалдандыру, кәсіпорындардың аумақтарында және босатылатын аумақтарда, шөлейттенуге және басқа да қолайсыз экологиялық факторларға ұшыраған жерлерде жасыл екпелер, екпелер алаңдарын ұлғайту;
- 2) СҚА алаңын көгалдандырудың көрсетілген үлес салмағын орындау мүмкін болмаған кезде (объектілермен тығыз құрылыс салу кезінде, сондай-ақ объектіні елді мекендерден қашықтықта, шөлді және шөлді жерлерде орналастыру кезінде) тұрғын үй құрылысы тарапынан ағаш-бұта екпелерінің жолағын міндетті түрде ұйымдастыра отырып, тиісті қауіптілік сыныбы үшін алаңның көрсетілген пайызынан кем емес санитариялық-қорғау

аймағын көгалдандыруды көздеуге міндетті. жергілікті атқарушы органдардың келісімі бойынша жақын елді мекендердің аумақтары мен аумақтарын салудан бос аумақтарды көгалдандыруға жол беріледі, СҚА жобасында міндетті негіздемемен.

7. Қалдықтарды өңдеу:

1) иесіз қалдықтар мен тарихи ластануларды жою, олардың одан әрі пайда болуына жол бермеу, өндірістік, қатты тұрмыстық және басқа да қалдықтармен ластану нәтижесінде бұзылған жерлерді уақтылы рекультивациялауды жүргізу жөніндегі іс-шараларды жүргізу;

8. Радиациялық, биологиялық және химиялық қауіпсіздік:

1) Қоршаған орта объектілерінің радиоактивті ластануын анықтау мақсатында аумақтарға Радиозкологиялық зерттеулер жүргізу;

9. Басқару жүйелерін және ең жақсы қауіпсіз технологияларды енгізу:

Жұмыс шеңберіндегі іс-шаралар қарастырылмаған;

10. Ғылыми-зерттеу, іздестіру және басқа да әзірлемелер:

1) Қоршаған ортаның фондық жай-күйін айқындау үшін экологиялық зерттеулер жүргізу, өнеркәсіптік қызметтің экожүйеге ықтимал теріс әсерін анықтау және қоршаған ортаның ластануын төмендету жөніндегі бағдарламалар мен іс-шаралар жоспарларын әзірлеу;

Экологиялық тәуекелді төмендету жөніндегі іс-шаралар

Апат қаупін бағалау үнемі қажет, өйткені оның пайда болуы тек жобалық параметрлерге ғана емес, сонымен қатар ағымдағы жағдайға, басқару шешімдерінің, процестің параметрлерінің, жабдықтың жай-күйі мен персоналдың дайындық дәрежесіне, сыртқы жағдайларға байланысты. Апаттың алдын алу процесті үнемі бақылау және тәуекелді болжау арқылы мүмкін болады.

Сайтта құрылыс жүргізу кезінде жұмысшылар мен жергілікті халықтың қауіпсіздігін және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз етуде ережелер, нормативтер, нұсқаулықтар мен стандарттар жүйесі маңызды рөл атқарады, оларды компания мен мердігерлердің басшылары мен барлық қызметкерлері міндетті түрде орындайды. Жұмыстарды жүргізу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау техникасы қағидаларына сәйкес талап етілетін жабдықтардың барлық түрлерін монтаждауға, тексеруге және техникалық қызмет көрсетуге, персоналды оқытуға және практикалық сабақтар өткізуге назар аудару қажет.

Апаттарды жоюға көп уақыт пен қаражат жұмсалады. Апатты жоюдан гөрі оның алдын алу оңайырақ. Сондықтан жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде апаттардың алдын алуға басымдық беру қажет, атап айтқанда:

- * мұнай құбырларын, түсіру желілерін, сарқынды коллекторларды, осьтік коллекторларды уақтылы жөндеу;

- * Бұрғылау жабдығының астындағы топырақты гидроокшаулау бойынша шараларды жүзеге асыру;

- * химиялық реагенттер мен бұрғылау ерітінділерінің қорлары металл ыдыстарда, бұрғылауға арналған материалдар-арнайы қоймалардағы бетон алаңдарында сақталуы тиіс;

- * центрифуга көмегімен бұрғылау ерітіндісі мен ағынды сулардан қатты фаза мен шламды бөлу, улы шламдарды, басқа да қалдықтарды бейтараптандыру және оларды тасымалдау;

- * дайындау зауытында бұрғылау ерітіндісін қалпына келтіру, бұрғылау кезінде ағынды суларды қайта пайдалану;

- * пайдалану ұңғымаларын электр жетегіндегі бұрғылау қондырғыларымен бұрғылау;

- * ұңғыма өнімдерінің жалпы шығарындыларын азайту;

- * бұзылған жерлерді рекультивациялауды, оның ішінде үлгілік жобаға сәйкес жүргізу;

- * әзірленген көлік схемасына сәйкес көлік құралдарының қозғалысын қамтамасыз ету.

Қабылданған жобалық шешімдер авариялық жағдайлардың туындау ықтималдығын

азайту үшін жеткілікті деп есептейміз.

Учаскені пайдалану кезінде көзделген жобалау шешімдері сақталған кезде, сондай-ақ осы жобада ұсынылған барлық табиғат қорғау іс-шаралары орындалған жағдайда, көзделіп отырған қызметті іске асыру кезінде қоршаған орта компоненттеріне теріс әсер алынып тасталады.

6. Қоршаған ортаға әсерді бағалауды орындау барысында алынған ақпарат көздерінің тізімі:

- Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі 2.01.2021 ж.
- Қалдықтар жіктеуші, Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің м. а. 2021 жылғы 6 тамыздағы № 314 бұйрығымен бекітілген,
- Қоршаған ортаға эмиссиялар нормативтерін айқындау әдістемесі Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығы,
- Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі Нұсқаулық Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 Бұйрығы